

Ledelsesberetning

Slots- og Kulturstyrelsens kvalitetsvurdering af Kvindemuseet blev afsluttet i foråret 2017. Forløbet, som startede i 2015, var positivt og dialogpræget og betød bl.a. formulering af nyt ansvarsområde med virkning fra 2016. Slots- og kulturstyrelsens generelle vurdering af det kvalitative niveau i formidling, samlingsvaretagelse og relation til det omgivende samfund var særdeles positiv. Dette blev fulgt af anbefalinger om, at museets ressourcegrundlag sættes i relation til den kommende samarbejdsaftale med Aarhus Kommune, at museet gør en aktiv indsats for at andelen af mænd blandt brugere og personale øges samt udarbejder en forskningsstrategi og afsætter tid til forskning.

Økonomiske rammer

Med en million mindre i statstilskud sammenlignet med de foregående fire års ekstra bevilling via finansloven, var vi forberedte på, at året blev præget af nødvendig påholdenhed. Imidlertid var støttetilsagn fra bl.a. Aarhus2017-fonden og en sammenhængende plan for udstillinger og synlighed medvirkende til, at vi satsede, fortsatte med samme stab og undgik fyringer. Kulturhovedstadsåret betød vækst i antal gæster og vækst i entreindtægter.

Ud af en årsomsætning på ca. 12 mio. kr. er ca. 4 mio. ordinære driftstilskud fra kommune og stat. Ca 8 mio. er indtægter gennem salg, fonde, projektilskud mv. I forhold til årsomsætningen kommer museet ud med et underskud på ca. 190.000 kr., hvilket er under 1,5%.

Det basale driftstilskud er fundamentet for, at der er ressourcer til at tiltrække ekstra fondsmidler og udvikle tilbud, som kan generere entreindtægter.

Museet inviterede Aarhus Kommunes kulturrådmand og kulturelt udvalg til at drøfte det nye ansvarsområde, høre om museets planer for kulturhovedstadsåret og om skoletjenestens udvikling – og ikke mindst om ideen til at skabe et pop-up museum.

Ved kommunens budgetforlig, som blev indgået i september, blev det årlige driftstilskud til Kvindemuseet fremover hævet med 450.000 kr. målrettet opbygning og drift af et pop-up museum fra 2018, som sætter fokus på køn og viderefører rethink-strategier fra kulturhovedstadsåret.

Ny 4-årig aftale med Aarhus Kommune

I slutningen af året indgik Kvindemuseet og Aarhus Kommune en samarbejdsaftale for 2018-2021. Basis i aftalen er, at Museet vil være et udadvendt museum og styrke indsigten i kvinde- og kønskulturens rolle i samfundet og i det enkelte menneskes hverdagsliv samt gribe tidens kønsrelaterede tendenser, mens de er aktuelle. Museet skal udnytte, at det er det eneste museum i Danmark med fokus på kvinder og køn. Kvindemuseets faglige fokus drejes til en bredere kønsfortolkning, som involverer alle på tværs af kønsidentiteter og seksuelle orienteringer. Igangsætning af pop-up museum, videreførelse af skoletjenestens brede brugerflade, vægtning af forskning indgår i aftalen.

Udstilling og formidling

I marts 2017 åbnede museet en ny permanent udstilling KØN REDELIGHED // GENDER BLENDER omhandlende kønnenes kulturhistorie. Med en historisk tidslinje og temaerne

Ledelsesberetning- fortsat

arbejde, humor, krop, arv, politik, verden, kunst og aktivisme behandles kønnets betydning i historien, sociale relationer og identitetsdannelse. Besøgende kan selv bidrage med viden, genstande, fortællinger m.m., så udstillingen holdes aktuel og giver nye svar på spørgsmålet: Hvad betyder køn i vores samfund?

Åbningen blev markeret som en 'rethink'-begivenhed i Aarhus2017, Europæisk Kulturhovedstadsår. Det samme gjorde tre særudstillinger. I tilknytning til Marit Benthe Norheims Life-boats, som var kulturhovedstadsårets flagskib, udstillede museet SKIBET ER LADET MED MINDER med skulpturer af 17 kvinder præget gennem lange liv. Udstillingen var suppleret med Norheims fem CAMPINGKVINDER, der var placeret bag Domkirken/foran museets hovedindgang og i Mathilde Fibigers Have til glæde for museets gæster, tilfældigt forbigående og enkelte hjemløse.

Næste særudstilling var VENUS ENVY, hvor australske Deborah Kelly gennem sin collagekunst satte spørgsmålstegn ved køn, magt og privilegier. Kelly var huskunstner på Kvindemuseet i maj/juni og afholdt en række publikumsworkshops, hvor besøgende kunne lære collageteknik og skabe nye billeder, som blev en del af udstillingen.

BILLEDSTORM blev til i anledning af 500-året for reformationen. Den omhandlede køn, tabuer og ytringsfrihed i billedernes verden fra reformationen til nu. Udstillingen var et fælles projekt mellem tre museer i Region Midt, nemlig Museet for Religiøs Kunst i Lemvig, Skovgaard Museet i Viborg og Kvindemuseet. Gennem indlån af markante kunstværker kunne de tre museer tilsammen trække tråde fra 1517 til debatter om ytringsfrihed og billedforbud i dag, og sætte fokus på, hvordan og hvorfor billeder er blevet ødelagt, forbudt eller tabuiseret. Til udstillingen blev udgivet et fælles katalog BILLEDSTORM, som bestod af en række artikler, bl.a. beskrivelser, analyser og billedgengivelser fra de tre museers respektive udstillinger.

Endnu et jubilæum gav anledning til en udstilling, nemlig 100-året for salget af de Vestindiske øer. IKKE ALT ER SORT – HVIDT præsenterede en kulturbærende aarhusiansk families tætte forbindelser til livet som hvid overklasse – og sympatiske medborgere - på de Vestindiske øer i årene omkring salget. Dette var suppleret med et spil om slaveriets ophævelse og interaktive fortællinger om slaveefterkommernes vilkår i dag.

I tilknytning også til kulturhovedstadsåret inviterede vi til KØNSFESTIVAL i tre dage under temaet: LIGESTILLING FOR ALLE.

8. marts, international kvindedag, blev markeret med taler i Mathilde Fibigers have, Women's March med over 1.500 deltagere – mange iført hjemmestrikkede Pussy-hats - fra museet til Rådhuset og tilbage, efterfulgt af debat, musik og film.

9. marts afholdt vi Men Only. Museumscafeen serverede god herre-mad i en stemning af humoristisk leg med og foredrag om de mandlige kønsroller.

10. marts var en tværkønnet dag med foredrag om skæve køn, homo-historier og dragshow.

Herudover har foredrag og debattmøder bl.a. i samarbejde med Folkeuniversitetet præget året, organisering af en vælgercafe med kvindelige kandidater til byrådet, særlige arrangementer for børnefamilier i vinter- og efterårsferierne mv.

Ledelsesberetning- fortsat

SKOLETJENESTEN er atter i år udvidet med flere brugere og flere tilbud. Stor vægt er lagt i formulering af lærervejledninger, som afspejler de enkelte klasseniveaues læseplaner og dermed højner det faglige udbytte, som klasserne får gennem undervisningstilbud på Kvindemuseet – hvad enten det omhandler krop og seksualitet, demokrati og inklusion, børneliv og teenageliv eller andet. Målttede tilbud til ungdomsuddannelserne og særlige dialogforløb med læreruddannelserne er ydermere udviklet i årets løb.

Revitalisering

Med opbygningen af KØN REDELIGHED indledte museet en større revitalisering, som har til formål at fange nye publikumsgruppers interesse i museet, at modernisere de anvendte formidlingsgreb, forbedre publikumsbetjeningen samt opgradere sikkerheds- og klimaniveau for genstande.

Fondsstøtte til den nye basisudstilling muliggjorde, at kunstnerduoen Lise Skov og Tanja Nellesmann kunne hyres til udstillingsdesign og fysisk udformning, og MMEx til at rådgive angående anskaffelser af hardware og interaktive programmer. Millionstøtte fra A.P.Møller og Hustrus Fond, Sallingfonden og Augustinus Fonden på tilsammen nær de ansøgte beløb betød, at museet for alvor kunne gå i gang med projekteringen. Vi indgik aftale med arkitekterne MATTERS som totalrådgiver suppleret med LB-Consult som bygherrerådgiver og efter udbudsforretning valg af Høgh og Sønberg A/S som hovedentreprenør for restaureringsopgaverne.

Klima- og sikkerhedsniveau blev opgraderet og gjorde det muligt at låne umistelige værker af bl.a. Cranach, Munch, Freddy og ORLAN til udstillingen Billedstorm. De øvrige opgaver er detailplanlagt med henblik på at lukke og renovere i etaper i næste kalenderår. Dog blev de fremsendte ønsker til udendørsmarkeringer ikke støttet af fredningsmyndighederne, og dele af projektets løsninger i udearealerne er udskudt. Aarhus Kommune har samtidig inviteret Kvindemuseet ind i et samarbejde om renovering af Mathilde Fibigers have, som kan blive til glæde for museets gæster og en oase for byens borgere. Et samarbejde mellem kommune og museum er indledt og videreføres ligeledes i næste kalenderår.

Forskningsinitiativ

Museet har gennem årene haft gode relationer til Aarhus Universitet. I ønsket om at formalisere forskningssamarbejdet inviterede museet prodekan og forskere fra tidligere samarbejdsprojekter til sondering. Det blev besluttet at indgå et konkret samarbejde i formulering af projekt til VELUX' museumssatsning. Projektbeskrivelse 'Den kønnede krop - hverdag, integration og aktivisme' blev indsendt som interesselikendegivelse. Den blev positivt vurderet af Fonden, som inviterede Kvindemuseet og Aarhus Universitet til at indsende en gennemarbejdet ansøgning i starten af 2018.

To forskningsartikler er publiceret i årets løb:

Julie Rokkjær Birch: Dette er ikke en kvinde. Køn og kvinderoller i billedernes verden i Villumsen, Birch og Løventoft (ed): BILLEDSTORM, 2017

Ledelsesberetning- fortsat

Merete Ipsen: From Women's History to Gender Culture i Ashton, J. C. (ed): Feminism and Museums. MuseumsEtc Ltd, 2017

Internationale relationer

Ambitionen er, at Kvindemuseet i Danmark er et internationalt førende museum inden for kvinde- og kønstemaet.

Det flerårige udenrigsministerielle FACE-projekt i Egypten, Jordan og Libanon kulminerede med åbning af udstillingen DOING WELL – DONT WORRY Short tales of Women's Work and Mobility i Kairo i maj efterfulgt af konference med indlæg af nordiske, europæiske og mellemøstlige kvindeforskere.

Den fortsatte drift af udstillingen og udgivelsen af et tilhørende katalog varetages nu af det dansk-egyptiske dialoginstitut DEDI. Åbning af udstillingen i Libanon skal ske i januar 2018.

Kvindemuseet deltog med oplæg 'Inclusion and impact - From Women's History to Gender Culture' på den internationale We are Museums-konference i Riga. Ligeledes med oplæg, denne gang om 'Køn som provokation', på ICOM-konference om 'Svære emner på museer' i Helsingfors. I UNESCO prioriteres gender equality, og Kvindemuseet repræsenterede Danmark i kulturdebatten, som også omhandlede andre emner, ved UNESCOs generalkonference i Paris.

Bestyrelse

Bestyrelsen har afholdt 4 møder. Særlig fokus har været på museets almene økonomi samt planer for revitalisering, med omsorg for, at der i forløbet er adgang til den rette rådgivning.

Besøgstal

Årets besøgstal er 38.481- en fremgang på 19% sammenlignet med det foregående år (2016: 32.376.)

Ekstern støtte

Aarhus Kommune er hovedtilskudsyder. Statstilskud, som Kvindemuseet udløser i direkte forlængelse af museumslovens finanslovsramme, gives via kulturaftalebevilling til Aarhus Kommune, som udbetaler beløbet til museet.

Økonomiske støtter er i 2017 ud over drifts- og projektstøtte fra Aarhus Kommune og Kulturministeriet skænket af følgende: Fonden Aarhus2017, Nordea Fonden, A.P. Møller Fonden, Salling Fonden, Udenrigsministeriet, Folketingets Vestindienpulje, Aage og Johanne Louis-Hansens Fond, Farumgaard Fonden, Bestles Fond, Kvindernes Bygnings Fond og Hulda Pedersens Legat.